

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Третя сесія VIII скликання

Р І Ш Е Н Н Я

24.06.2021

Ужгород

№ 290

Про Звернення Закарпатської обласної ради щодо організації управління чергами автотранспорту перед міжнародними автомобільними пунктами пропуску

Відповідно до частини 2 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», з метою забезпечення ефективного функціонування міжнародних пунктів пропуску та життєзабезпечення прикордонних територій, обласна рада **в и р і ш и л а**:

1. Звернутися до Кабінету Міністрів України щодо невідкладного розгляду та прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Питання реалізації пілотного проекту організації управління чергами автотранспорту перед міжнародними автомобільними пунктами пропуску «Електронна черга перетину кордону» (текст Звернення додається).

2. Контроль за виконанням цього рішення покласти на профільні постійні комісії обласної ради.

Голова ради

Олексій ПЕТРОВ

ЗВЕРНЕННЯ

Закарпатська область має виняткове географічне розташування, межуючи з усіма країнами Європейського Союзу, з якими має кордон Україна (Румунія, Угорщина, Словаччина, Польща). З огляду на євроінтеграційний геополітичний та економічний вектор розвитку країни, зазначена обставина є об'єктивною передумовою для функціонування унікальної транскордонної інфраструктури, що має забезпечувати розвиток транспортно-логістичної, економічної, туристично-рекреаційної, соціально-культурної сфери регіону, підприємництва та зростання добробуту населення.

Так, протягом 2015 – 2018 років обсяг перетину пунктів пропуску громадянами зріс на 28 відсотків, легковими автомобілями – на 11 відсотків, вантажним транспортом – на 32 відсотки, автобусами у 2 рази.

Натомість прикордонні території потерпають від черг транспортних засобів перед автомобільними пунктами пропуску, а бізнес несе непомірні збитки від простою вантажівок та прострочення доставки товарів іноземним партнерам через систематичні затори. Замість максимально швидкого перетину кордону та витрачання часу виключно на здійснення передбачених законодавством видів контролю, водіям вантажівок доводиться простоювати в очікуванні від 2 до 14 діб.

Зокрема, перед автомобільним пунктом пропуску (далі - АПП) «Ужгород» на кордоні зі Словаччиною та «Чоп (Тиса)» на кордоні з Угорщиною систематично виникають черги із 70 – 160 вантажівок протяжністю понад 2 км. Іноді черги формуються із понад 500 вантажівок на ділянках міжнародних автомобільних доріг протяжністю 8 – 10 кілометрів.

Аналогічна ситуація й у АПП «Дякове» на кордоні з Румунією, де такі черги формуються із понад 200 вантажних автомобілів. В окремі періоди щільність та місце формування черги вантажівок перешкоджає виїзду із власних будинків громадян двох прилеглих до дороги сіл. Це викликає соціальне невдоволення і, як наслідок, – перекриття мешканцями дорожнього руху міжнародною трасою, з метою привернення уваги влади до проблеми та необхідності її розв'язання.

Сьогодні стан дорожньої, митної, прикордонної інфраструктури вже не відповідає існуючим транспортним транскордонним потокам, що призводить до стрімкого погіршення ситуації та негативних наслідків, а саме:

- 1) накопичення автомобільних транспортних засобів на під'їзних шляхах перед АПП та у АПП;
- 2) перевищення фактичної добової пропускної здатності АПП над пропускною та перетворення АПП з місця перетину кордону та здійснення контрольних процедур на стоянці транспортних засобів ;
- 3) неможливість прогнозування часу перетину кордону й багатогодинні чи/та кількадевні черги очікування;

4) виникнення нелегального «ринку» продажу місць у черзі та втягування посадових осіб державних органів влади у корупційні схеми, пов'язані з пришвидшеним перетину кордону;

5) невиконання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) зобов'язань перед іноземними контрагентами. Особливо чутливими до ритмічності роботи АПП є суб'єкти ЗЕД, які працюють з давальницькою сировиною;

6) блокування вантажівками населених пунктів прикордонних територій;

7) значне забруднення населених пунктів та придорожньої інфраструктури побутовими відходами;

8) незабезпечення елементарних санітарних умов очікування перетину кордону;

9) суттєве зростання небезпеки виникнення ДТП;

10) погіршення криміногенного стану придорожньої та прикордонної території;

11) системне знищення дорожнього покриття перед пунктами пропуску та у населених пунктах;

12) значне підвищення рівня об'єктивного соціального невдоволення.

Закарпатська облдержадміністрація у вересні 2020 року ініціювала прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Питання реалізації пілотного проекту організації управління чергами автотранспорту перед міжнародними автомобільними пунктами пропуску «Електронна черга перетину кордону» (далі - Постанова). Наразі завершується процедура повторного погодження тексту проекту всіма зацікавленими центральними органами виконавчої влади.

Мета прийняття Постанови – усунення черг автотранспорту перед пунктами пропуску для автомобільного сполучення **шляхом створення сервісу та інфраструктури для прогнозованого часу перетину кордону,**

Звертаємо увагу на необхідність комплексного правового регулювання відпрацьованої та рекомендованої Всесвітньою митною організацією моделі функціонування електронної черги. Такі системи вже функціонують: в Естонії – з 2011 року, у Литві – з 2013 року, у Фінляндії – з 2014 року, у Білорусії – з 2016 року.

Проект реалізується за рахунок міжнародної технічної допомоги, не потребує фінансування з державного чи місцевого бюджетів та матиме позитивний вплив.

На загальнодержавному рівні:

1) ліквідація чорного ринку продажу місць у черзі перетину кордону;

2) отримання попередніх даних про осіб та вантажі на експорт – новий комплексний інструмент аналізу ризику;

3) об'єктивний моніторинг та хронометраж кожного з етапів перетину кордону від моменту реєстрації у черзі до моменту виїзду за межі території України.

4) створення прогнозованого та системного механізму інвестування у прикордонну інфраструктуру, що заснований на ринкових засадах та господарській діяльності суб'єктів господарювання будь-якої форми власності без залучення коштів державного чи місцевого бюджету;

5) формування платформи для створення робочих місць і стимулювання розвитку сфери обслуговування.

На регіональному рівні:

1) усунення вантажівок з проїжджої частини дороги перед АПП;

2) підвищення безпеки на дорогах, зменшення ризиків ДТП;

3) виключення передумов корупційних, кримінальних і адміністративних правопорушень, зумовлених чергами вантажівок;

4) стимулювання малого та середнього підприємництва сфери обслуговування;

5) поліпшення умов навколишнього середовища й санітарного стану в прикордонній зоні.

Для користувачів сервісу «Електронна черга перетину кордону»:

1) передбачуваний час перетину кордону, скорочення часу простою вантажівок до кількох годин;

2) отримання інформації про час перетину кордону, зворотній зв'язок з оператором сервісу;

3) забезпечення належних умов перетину кордону: стоянка, охорона, туалет, душ, сервіс тощо;

4) ефективне використання людського ресурсу, належна експлуатація та обслуговування вантажівок.

Враховуючи наведене вище, ми, депутати Закарпатської обласної ради, просимо в найкоротші строки прийняти постанову Кабінету Міністрів України «Питання реалізації пілотного проєкту організації управління чергами автотранспорту перед міжнародними автомобільними пунктами пропуску «Електронна черга перетину кордону».

Звернення прийнято на першому пленарному засіданні третьої сесії обласної ради VIII скликання

Депутати Закарпатської обласної ради VIII скликання